

novičke

marec 2001

Ponudimo odraslim kakovostno srednjo šolo * PUM 3-8
– predmet medijskega vplivanja in prostor vzgoje za
medije * V Nami nismo bili sami

DOMAČE NOVIČKE

Kako v izobraževanju odraslih zaznamovati leto 9-12
jezikov * Čas za učenje še enega tujega jezika?*

EVROPSKO LETO
JEZIKOV

Spopolnjevanje izobraževalcev brezposelnih * 13-15
Strokovna ekskurzija v Francijo

PONUJAMO/
PONUJAJO VAM

Univerza v procesih oblikovanja učeče se družbe * 16-17
Posvet ADS na Bledu

PRIPRAVLJAMO/
PRIPRAVLJAJO

Usposabljanje mentorjev študijskih krožkov *Beremo* 18
z Manco Košir

OBVESTILA

Izobraževalne ustanove kot "učeče se organizacije"? 19-20
* Učenje brez meja

POSVETI, KONFERENCE

21-22 NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

 let z vami

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: www.acs.si, el. naslov: maja.korosak@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs.si/novicke/slo.html

ISSN 1408-6484. Naklada 2.850 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Posvet Andrigoškega centra Slovenije

Ponudimo odraslim kakovostno srednjo šolo

V Portorožu je šestega in sedmega marca potekal strokovni posvet z naslovom *Ponudimo odraslim kakovostno srednjo šolo*, ki ga je organiziral Andrigoški center Slovenije. Posvet je bil namenjen ravnateljem in vodjem izobraževanja odraslih na srednjih šolah. Udeležila se ga je tudi dr. Lucija Čok, ministrica za šolstvo, znanost in šport, in to so udeleženci sprejeli zelo pozitivno. Med predlogi, ki so nam jih sporočili ob koncu posveta, je bilo namreč kar nekaj pobud, da bi takšna srečanja in neposredni pogovori med predstavniki srednjih šol in ministrico postali stalna praksa.

V prvem delu posveta so bili prikazani rezultati **evalvacije Programa izobraževanja 5000 brezposelnih oseb**, ki najznačilneje prikazujejo kakovost izobraževanja odraslih v zdajšnji praksi. Šlo je za prvo javno predstavitev rezultatov srednjim šolam, ki sodelujejo v *Programu 5000*. To je bila tudi priložnost, da v razpravah o ugotovitvah raziskave spodbudimo skupni razmislek o tistih dejavnikih oziroma rešitvah, ki so se v prvih izpeljavah izkazale kot dobre in bi jih kazalo izpeljevati tudi v prihodnje. Kritično smo spregovorili o rešitvah, ki so se pokazale kot pomanjkljive ali nedorečene, in opozorili na nekatere odprte strokovne dileme, ki bi jih kazalo v prihodnjih izpeljavah izboljšati oziroma nadgraditi. Poglavitne rezultate evalvacije bomo predstavili še ob nekaterih drugih priložnostih, tudi ljudskim univerzam in zasebnikom, ki sodelujejo v *Programu 5000*. Hkrati pa bomo rezultate objavili v nekaterih strokovnih revijah.

Drugi del posveta je bil namenjen **predstavitvi in presoji modela za ugotavljanje in razvoj kakovosti izobraževanja odraslih na srednji šoli**. Gre za model, ki ga v okviru projekta *Kakovost v izobraževanju odraslih* razvijamo v Andrigoškem centru Slovenije. Poglavitna značilnost modela je, da je pripravljen tako, da upošteva značilnosti in potrebe izobraževanja odraslih na srednji šoli. Model temelji na metodi samoevalvacije in naj bi ga po načelu prostovoljnosti uporabile tiste srednje šole, ki izobražujejo tudi odrasle. V prihodnosti nameravamo podobna modela pripraviti tudi za ljudske univerze in zasebne izobraževalne organizacije.

Ravnatelji in vodje izobraževanja odraslih so model presojali v šestih skupinah, v katerih so obravnavali šest temeljnih vsebinskih področij, in sicer: učinke izobraževanja, dejavnike kakovosti izobraževalnega procesa, kakovost dela z udeleženci, kaj odlikuje dobrega učitelja, kakovost sodelovanja šole z okoljem in kakovost vodenja in upravljanja izobraževanja odraslih.

Na splošno so udeleženci posveta model ocenili pozitivno, saj po njihovem mnenju predstavlja koristen pripomoček, ki lahko pripomore k dvigu kakovosti izobraževanja odraslih na srednjih šolah. Menili so, da gradivo s temeljnimi področji, podpodročji in kazalniki kakovosti vsebuje veliko elementov, pomembnih za kakovost v izobraževanju odraslih, zato je uporaben tudi kot priročnik, učbenik ali pripomoček pri načrtovanju izboljševanja. Zato so udeleženci predlagali, naj se informiranje o modelu kakovosti čim bolj razširi in naj zajame čim večje število ravnateljev, vodij izobraževanja odraslih in predvsem učiteljev.

Izpostavili so kar nekaj kritičnih in strokovno utemeljenih pripomb in predlogov za izboljšavo celotnega modela, posameznih vsebinskih sklopov in kazalnikov kakovosti. Izmed teh kaže izpostaviti predvsem dva: prvič, da je treba model nekoliko poenostaviti, ga oblikovati bolj transparentno ter ga na tak način še bolj približati uporabnikom, v tem primeru osebju, ki se na srednjih šolah ukvarja z izobraževanjem odraslih. Drugo, kar so udeleženci izpostavili, pa je problematika izdelovanja instrumentarija za merjenje kakovosti oz. potreba po zagotovitvi strokovne pomoči, sredstev in usposabljanja osebja za izdelavo in uporabo tovrstnega instrumentarija. S tem v zvezi je bila izpostavljena tudi potreba po poenotenju načinov zbiranja podatkov (poenotenju obrazcev, računalniško podprtem zbiranju, načinih obdelave ipd.).

Prav na tem mestu so se udeleženci vseh skupin dotaknili systemske in statusne (ne)urejenosti področja izobraževanja odraslih na srednjih šolah. Ob presoji modela in razmišljanjih o možnostih njegove uporabe se namreč ni bilo moč izogniti nekaterim težavam in stiskam, s katerimi se srečujejo na srednjih šolah in ki kažejo na potrebo po večji systemski (statusni) urejenosti izobraževanja odraslih ter okrepitvi položaja, strokovne funkcije in kompetenc vodij izobraževanja odraslih na srednjih šolah.

Tako so opozorili, da je treba že pri razvijanju modela upoštevati ustrezno umeščenost izobraževanja odraslih in angažiranost osebja, ki dela z odraslimi na srednji šoli. Poudarili so namreč, da se možnost zagotavljanja kakovosti povezuje z ustrezno oziroma boljšo urejenostjo tega področja. Še posebej tam, kjer izobraževanje odraslih na šoli ni opredeljeno kot posebna enota, je treba zagotoviti namenska sredstva in čas za uvajanje in zagotavljanje kakovosti. Osebe se namreč zaradi drugih obveznosti tovrstnim dejavnostim težko posveti. Udeleženci posveta so tako v razpravah še enkrat opozorili na potrebo po boljši statusni urejenosti področja izobraževanja odraslih na srednji šoli. Od tega, kako in kdaj nam bo

to uspelo zadovoljivo urediti, je v precejšnji meri odvisen tudi razvoj kakovosti srednješolskega izobraževanja odraslih. Zanimanje, ki so ga predstavniki srednjih šol pokazali za predstavljeni model ter njegov preizkus na svojih šolah, pa kaže na to, da je na nekaterih šolah že sedaj pravo vzdušje, dovolj strokovnosti in razvojne naravnosti, ki lahko vodijo v izboljšanje stanja na področju tudi "od spodaj navzgor", to je ne nazadnje tudi eden izmed temeljnih ciljev samoevalvacijskih aktivnosti srednje šole.

Udeleženci so tudi ugotovili, da je na šolah močno prisotna potreba po izobraževanju vodij izobraževanja odraslih na področju vodenja in upravljanja. S tem so opozorili na dejstvo, da vodja izobraževanja odraslih na srednji šoli ni zgolj organizator, ampak mora biti njegova funkcija strokovno-razvojna. Da bi takšna lahko bila, pa potrebuje osebje, ki to odgovorno funkcijo opravlja, širše znanje (tudi menedžersko), hkrati pa tudi ustrezne razmere dela in kompetence, da lahko svoje znanje udejanja. Gre torej za pobudo, ki jo kaže čimprej prelititi v pripravo programov izobraževanja in usposabljanja, ki bi bili še posebej namenjeni vodjem izobraževanja odraslih na srednjih šolah.

Vsem, ki ste bili na posvetu pripravljeni aktivno sodelovati in ste prispevali svoja mnenja, popravke in predloge za izboljšave modela kakovosti in vse druge pobude, se sodelavci Andragoškega centra Slovenije iskreno zahvaljujemo. Hkrati je to za nas obveza, da vaše predloge in pobude posredujemo naprej oziroma jih poskusimo uresničiti. V ožji delovni skupini bomo še posebej natančno preučili vaše predloge za izboljšavo modela kakovosti in jih vanj vnesli do takrat, ko bo ta pripravljen za poskusno vpeljavo na vaše šole. Če boste v tem času ob branju gradiva naleteli še na dodatne dileme oziroma potrebe po popravkih in izboljšavah, pa nam lahko te tudi še sporočite na elektronski naslov: tanja.mozina@acs.si. Kot je bilo že povedano na posvetu, bomo v naslednjih mesecih (s posebnim razpisom) vse srednje šole povabili, da preizkusite tako oblikovan model kakovosti na svojih šolah in postanete njegovi dokončni sooblikovalci. Že zdaj vabljeni k sodelovanju!

Tanja Možina, ACS

Delavnica za mentorje PUM

PUM – predmet medijskega vplivanja in prostor vzgoje za medije

Množični mediji igrajo pomembno vlogo v našem življenju. Večino informacij o ljudeh, prostoru in času prejmemo iz medijev. Z njimi zadostimo tudi večino naših potreb po razvedrilu. Zato so nekatere države že pred desetletji začele vzgojo za medije vključevati v

šolske predmetnike, s prenovo osnovne šole in oblikovanjem devetletke pa je tudi v Sloveniji vzgoja za medije formalno postala integralni del šolskega kurikula.

Vzgoja za medije, katere cilj je vzgojiti ozaveščenega in aktivnega državljana, ki se zaveda pomena množičnih medijev v družbi, zna medosebno komunicirati ter se prek množičnih medijev odzivati na svoje probleme in na probleme v lokalni skupnosti, pa je celovit in vseživljenjski proces, ki ne sme biti omejen le na obvezno izobraževanje. Potekati bi morala od vrtca do visokošolskega izobraževanja in različnih oblik izobraževanja odraslih, saj bi moral vsak državljan imeti možnost postati medijsko pismen.

V Andragoškem centru že nekaj časa razmišljamo, kako medijsko vzgojo približati tudi različnim ciljnim skupinam odraslih. Delavnica za mentorje PUM, ki smo jo izpeljali februarja in ki spada v sklop njihovega rednega usposabljanja, je bila naš prvi poskus.

Delavnica je potekala v dveh delih. Tema in program prvega dela sta nastala kot neposreden odgovor na izražene potrebe mentorjev – sodelovanje PUM z množičnimi mediji in iskanje načinov, kako sodelovanje z mediji še izboljšati. Delo z mediji smo umestili v sistem odnosov z javnostmi, naredili pregled slovenskih medijev in profilov novinarjev ter podrobneje pregledali medije, aktualne za PUM. Spoznali smo poglobljena orodja za delo z mediji: sporočila za javnost, obvestila urednikom in novinarsko konferenco. Pod drobnogled smo postavili pasti, s katerimi se srečujemo pri pisanju sporočil, dopisov, člankov in se pogovorili o tem, kaj pomeni uspešno sodelovanje z novinarji in medijskimi hišami. Posebno pozornost smo namenili organizaciji uspešne novinarske konference. Novinarsko konferenco z vsemi njenimi fazami (izbor dogodka/teme, izbor medijev, vabilo, priprava gradiva ...) smo tudi praktično izpeljali.

Namen drugega dela delavnice je bil razmisliti o tem, kako mediji vplivajo na otroke, mlade, odrasle, predvsem pa na udeležence v PUM, kako lahko mentorji raziščejo potrebe udeležencev na tem področju ter kako lahko mladim pomagajo, da se vpliva zavedo in postanejo kritični uporabniki medijev in medijskih sporočil. Vzgojo za medije smo spoznavali v luči znanstvene discipline in izkušenj, ki jih imajo mentorji z udeleženci v PUM. Začeli smo pri Unescovem modelu za medijske vzgoje iz leta 1976, naredili pregled stanja najuspešnejših držav, kjer je vzgoja za medije del nacionalnega (regionalnega) šolskega kurikula. Avstralija, Kanada, Velika Britanija, Finska, Norveška ... so vzgojo za medije že davno vključile v različne predmete, najdemo pa jo tudi v obliki posameznih izbirnih ali obveznih predmetov. Zanimalo nas je, kaj je z medijsko vzgojo v Sloveniji in kakšna je bila pot slovenskih strokovnjakov, da je medijska vzgoja postala sestavni del različnih osnovnošolskih in srednješolskih predmetov.

V nadaljevanju je mentorica PUM iz Kopra predstavila rezultate ankete o medijskih navadah, ki jo je pripravila in izvedla med udeleženci svoje skupine. Anketa, sploh pa njeni rezultati, ki so nakazali odnos udeležencev PUM do medijev, je bila zelo dobrodošla. Bila je enkratno izhodišče za delo v skupinah, ko so mentorji združili moči in izkušnje in vprašalnik nadgradili tako, da ga bodo lahko v praksi uporabili za ugotavljanje medijskih navad v svojih skupinah in s tem zaznavali potrebe po konkretnih akcijah vzgoje za medije.

Zadnji del delavnice je bila refleksija in izmenjava izkušenj o vzgoji za medije na področju, kjer so udeleženci PUM najbolj dejavni, to je film. Analizirali smo medijski tekst iz odlomka filma Spika Leeja (*Jungle Fever*), ki obravnava odnose med moškim in žensko, družinske odnose, odnose med različnimi rasami in družbenimi sloji, in razmišljali, kako z udeleženci v PUM voditi pogovor in razmišljanje ob filmu, ki bi vzgajal za kritičnega gledalca.

Delavnico smo po predlogi mentorjev PUM pripravile sodelavke in sodelavec Andragoškega centra Slovenije: Natalija Žalec, mag. Maja Korošak, Darijan Novak in Melanija Končina.

Melanija Končina, ACS

Študijski krožki *Beremo z Manco Košir*

V Nami nismo bili sami

V januarskih Noviškah smo že napovedali prireditev *V Nami niste sami – knjige so z vami*. Osnovna namena prireditve sta bila predstaviti delo študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* ter usmeriti pozornost širše javnosti na pomen branja in učenja v različnih življenjskih, socialnih in kulturnih okoljih. Želeli smo opozoriti še na pomen vseživljenjskosti učenja, ki ga lahko uresničujemo na različne načine, tudi v obliki neformalnega učenja, kot je učenje odraslih v študijskih krožkih.

Osnovni namen študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* je širjenje bralne kulture, tudi med tiste ljudi, ki se z 'bralnim virusom' še niso okužili. Ob tem se nam pojavlja vprašanje, kako se približati tistim ljudem, ki jim ljubezen do branja še ni domača, ali pa se jim ob spominu na obvezno šolsko branje še vedno prebudi nelagodje. Ena izmed poti za prebuditev želje po branju je nedvomno vzbuditi interes, omogočiti primerno vzdušje, ki bi spodbujalo željo po branju in nelagodje ob branju sčasoma nadomestilo z ugodjem in veseljem do branja literature. Odločili smo se, da branje literature organiziramo neposredno

v življenjski situaciji, kot je nakupovanje v blagovnici. Z akcijo v Nami smo želeli obiskovalcem Name in širši javnosti sporočiti, da branje ni le domena mladine in šole niti "izbrane" elite, ampak je del vsakdanjega življenja, ki posameznika razveseljuje, bogati in mu pomaga razumeti sebe in druge ljudi.

Program prireditve je bil rezultat sodelovanja študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* in številnih literarnih in glasbenih ustvarjalcev. Prireditve je potekala v vseh nadstropjih Name ter je obsegala naslednje dejavnosti. V pritličju so pesniki, pesnice, pisatelji in pisateljice podpisovali svoje knjige ter se z bralci pogovarjali o svojem literarnem ustvarjanju. Med podpisovalci knjig je bilo 9 različnih avtorjev in avtoric, in sicer: Boris A. Novak, Neža Maurer, Jani Virk, Maja Vidmar, Alojz Ihan, Nejka Omahen, Tone Pavček, Nina Kokelj in Klemen Pisk. Na otroškem oddelku je potekal otroški program: avtorici Darja in Tamara sta predstavili pravljico *Straašen teden s čarownicami*, študijski krožek iz Novega mesta je z Ivanko Mestnik prikazal otroško pripoved *Gorjanski škrti v kraljestvu Brbuča*, klovnesa Eva Škofič Maurer je skupaj z Nino Kokelj in Nežo Maurer predstavila *Otroško črkolado*, otroci so z Vido Voglar brali pravljico Medvedek Pu. Ves čas prireditve je na otroškem oddelku potekala otroška delavnica in predstavitev projekta *Družinska pismenost*, ki ga razvija Andragoški center Slovenije. V petem nadstropju je študentski študijski krožek iz Ljubljane organiziral branje študentske literature. V drugem nadstropju je študijski krožek iz Škofje Loke skupaj s pesnikom Kozmo Ahačičem in pevko Uršulo Ramoveš predstavil Tavčarjeva dela. V prvem nadstropju so članice študijskega krožka iz Maribora brale ljubezensko poezijo. Člani študijskega krožka iz Ljubljane so skupaj z improvizacijsko skupino Impro liga v tretjem nadstropju brali in improvizirali pravljice za odrasle. V četrtem nadstropju je študijski krožek iz Polzele organiziral predstavitev mladinske literature. Program se je zaključil s prireditvijo v kleti Name, kjer je študijski krožek iz Gornje Radgone predstavil poezijo Marka Gobarja. Program sta popestrila še Tone Pavček in glasbenik Janez Ferenc. Ves čas prireditve je potekalo tudi anketiranje obiskovalcev Name. Vsak, ki je bil pripravljen izpolniti anketo o branju, je prejel knjigo. Knjige je podarilo 18 založb.

Na osnovi števila obiskovalcev na posameznih prireditvah, zadovoljstva tako mentorjev in udeležencev študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir*, kot tudi povabljenih literarnih in drugih ustvarjalcev, ki so prostovoljno sodelovali, lahko sklepamo, da je bila ideja, da 'bralni virus' sprožimo v osrčju mesta Ljubljana, pravilna. Tako sodelavci pri projektu kot tudi mentorji in udeleženci študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* upamo, da je bil namen - opozoriti širšo javnost na pomen branja v različnih obdobjih in okoljih - dosežen.

Vilma Malečkar, ACS

EVROPSKO LETO JEZIKOV

Vabilo k sodelovanju

Kako v izobraževanju odraslih zaznamovati leto jezikov

V prejšnji številki Novičk smo vam že predstavili odločitev Sveta Evrope in Evropske zveze, da leto 2001 proglasita za Evropsko leto jezikov, pa tudi nekaj informacij o uvodni konferenci, ki jo je pripravil slovenski nacionalni odbor za pripravo projekta leta, s katero je Slovenija uradno zaznamovala začetek prireditev, ki bodo v tem letu potekale pri nas.

V tokratni številki pa bomo nekaj več spregovorili o načrtih, kako bomo to leto zaznamovali tisti, ki se ukvarjamo z izobraževanjem odraslih. Učenje jezikov je namreč eno izmed področij, ki so v praksi izobraževanja odraslih močno zastopana. Tako kot velja za druga področja, velja tudi tu, da znanje, ki smo si ga pridobili v šoli, ne zadostuje – treba ga je obnavljati in dopolnjevati. Pogosto se odrasli zaradi dela, ki ga opravljajo, srečujejo z zahtevami po znanju novih jezikov, pogost motiv pa so tudi potovanja v tuje kraje, navezovanje različnih stikov ipd. Zato ni čudno, da se letno v različne programe jezikovnega izobraževanja vključi okrog 34.000* odraslih, kar za slovenske razmere ni zanemarljiva številka. Zanimiv pa ni samo obseg izobraževanja, področje jezikovnega izobraževanja odraslih je namreč tisto, na katerem se uvajajo najrazličnejše sodobne metode poučevanja, izvajajo različni eksperimenti, preskušajo novi organizacijski prijemi.

V Andragoškem centru zato menimo, da je prav, da mednarodno leto jezikov izrabimo za predstavitev dosežkov pri jezikovnem izobraževanju odraslih, pa tudi za razmislek, v čem smo še šibki in kaj bi kazalo izboljšati. Tako smo pripravili nekaj predlogov, s katerimi bomo sami prispevali k zaznamovanju leta jezikov ali pa bomo k temu spodbudili druge:

- V pripravah na praznovanje letošnjega Tedna vseživljenjskega učenja bomo posebej spodbudili organizatorje, da pripravijo prireditve, na katerih bodo izvajalci jezikovnega izobraževanja predstavljali svoje dosežke, nove metode jezikovnega učenja, spodbujali odrasle za učenje jezikov ipd.
- Svet Evrope in Evropska skupnost sta v letošnjem letu posebej določila zaznamovanje

* Po zadnjih podatkih Urada RS za statistiko, ki so na razpolago, je bilo v šolskem letu 1997/98 v javnoveljavne jezikovne programe vključenih 12.647 udeležencev, v druge (nejavne) pa 22.154, skupaj torej 34.801 udeležencev. Vir: Statistične informacije, št. 169/2000. Ljubljana, Statistični urad RS Slovenije.

Evropskega tedna odraslih udeležencev jezikovnega izobraževanja. Ta bo potekal od **5. do 11. maja 2001.** Ker naš Teden vseživljenjskega učenja poteka jeseni, organizacija posebnih prireditev dvakrat letno pa bi bila za izobraževalne ustanove prevelika obremenitev, Andragoški center predlaga Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, da v omenjenem tednu organizira novinarsko konferenco, na kateri naj poleg predstavnikov ministrstva sodelujejo še predstavniki ACS, Državnega izpitnega centra in Centra za slovenščino kot drugi tuji jezik in naj predstavijo:

- prenovo programa slovenščine za tujce,
  - prenovo programov tujih jezikov za odrasle,
  - rezultate uporabe novega programa za slovenščino,
  - rezultate prvega zunanjega preverjanja znanja za tuje jezike,
  - prve odmeve na uporabo jezikovnega portfolia v jezikovnem izobraževanju odraslih,
  - spremenjen način statističnega spremljanja učenja jezikov.
- Prav v zadnjih dveh letih je bilo namreč v Sloveniji pri jezikovnem učenju odraslih vpeljanih kar nekaj sprememb in novosti, ki jih kaže predstaviti širši javnosti. V vsaki številki Novičk v tem letu bomo predstavili krajši strokovni prispevek o določenem strokovnem vprašanju, ki zadeva jezikovno izobraževanje odraslih. V ta namen bomo k sodelovanju povabili različne strokovnjake. Prvi tak prispevek je objavljen že v tej številki Novičk; namenoma smo izbrali predstavitev učenja jezikov, ki se jih ne učimo tako pogosto, saj naj bi v letošnjem letu razmišljali o vseh jezikih, ki jih govorimo v Evropi, in ne samo o najpogostejše uporabljenih.
  - V vsaki letošnji številki Novičk v angleščini, ki izhajajo trikrat letno in so namenjene tuji strokovni javnosti, bomo objavili nekaj strokovnih terminov s področja andragogike oziroma izobraževanja v slovenščini (npr. izobraževanje, učenje, odrasel ...) in povabili bralce, da se jih naučijo.
  - Predlagamo uredniškemu odboru revije Andragoška spoznanja, da povabi k sodelovanju različne jezikoslovce in druge strokovnjake, da kaj napišejo o jezikovnem izobraževanju odraslih.
  - Na spletni strani ACS (www.acs.si) smo vzpostavili povezave z medmrežnimi naslovi, kjer je mogoče dobiti več informacij v zvezi s to evropsko prireditvijo.

To so predlogi Andragoškega centra Slovenije. Tako kot smo že povedali, pa so k zaznamovanju Evropskega leta jezikov povabljeni vsi, zato vabimo k temu tudi vas. Če želite sodelovati, organizirajte kakšno prireditev v svojem okolju in opozorite ljudi na večplasten pomen učenja jezikov. Veseli bomo, če nas boste o morebitnih prireditvah obvestili in napisali o tem kakšen prispevek za Novičke.

Sonja Klemenčič, ACS

Praznovanje jezikovne raznolikosti Čas za učenje še enega tujega jezika?

Ljudske univerze in jezikovne šole v Sloveniji ponujajo tečaje za vrsto jezikov. Oglasi in reklame nas včasih spominjajo na čas po gradnji Babilonskega stolpa. Ko pa pogledamo statistične podatke o tem, koliko ljudi se uči katerega od tujih jezikov, ugotovimo, da prevladuje angleščina. V sodobnem svetu je angleščina postala "lingua franca". Tako kot včasih latinščina je angleščina jezik znanosti, jezik izobraženih ljudi, ljudi, ki potujejo, ljudi, ki iščejo podatke, ljudi, ki berejo, ljudi, ki študirajo, in še bi lahko naštevali. Iz podatkov, ki sta jih objavila Svet Evrope in Evropska zveza, razberemo, da kar 31 % prebivalcev Evropske zveze govori angleščino kot drugi ali tuj jezik, 10 % francoščino in 8 % nemščino. Vse druge jezike pa do 4 %.

V Sloveniji bi bili podatki najbrž zelo podobni. Angleščina je postala sporazumevalni jezik sodobnega sveta. Pri tem seveda ni nič narobe, dokler nas to ne ovira pri spoznavanju in spoštovanju kultur različnih narodov. Laže bomo našli stik z ljudmi v različnih državah in pokrajinah sveta, če se bomo naučili nekaj osnov njihovega jezika, kot pa če bomo 'blesteli' s popolnim znanjem angleščine. Zato je zelo pomembno, da tudi odrasle, pri katerih največkrat prevladajo ekonomski razlogi za učenje tujih jezikov, spodbujamo pri učenju drugih, manj razširjenih in manj poučevanih jezikov. Cilj Evropskega leta jezikov 2001 je praznovanje evropske jezikovne raznolikosti in spodbujanje učenja jezikov. Moč in prihodnost Evrope sta prav v njeni jezikovni in kulturni raznolikosti. Vsak jezik je bistveni del evropske kulturne dediščine in njene prihodnosti in eno izmed načel Evropskega leta jezikov je tudi spodbujanje učenja in poučevanja manj poučevanih evropskih jezikov. Ljudi in njihovo kulturo lahko bolj cenimo, če razumemo njihov jezik. Učenje jezika je tudi privajanje na razumevanje drugačnega razmišljanja in načina življenja. Tako postajajo posebej pomembni jeziki, ki jih govori malo ljudi (tudi slovenščina). Posebej pomembno je, da se učimo tudi jezikov, ki jih govorijo naši sosedje. Nemščina in italijanščina sta v veliki meri edina jezika sosedov, za učenje katerih se Slovenci odločamo. Zelo malo Slovencev govori madžarsko in malo se jih uči hrvaščine, čeprav sta to jezika, ki ju govorijo naši sosedje, s katerimi bomo v prihodnosti imeli največ stikov. Prav tako se zelo malo Slovencev odloča za učenje drugih manj pogostih evropskih jezikov, kot so španščina, portugalsščina, poljščina, ruščina, nizozemščina, švedščina ...

Če pogledamo število udeležencev na jezikovnih tečajih v našem Centru za permanentno izobraževanje, številke samo potrjujejo prejšnje ugotovitve. Velike razlike opazimo že pri štirih javnoveljavnih programih angleščine, nemščine, italijanščine in francoščine za odrasle. Na prvem mestu po številu udeležencev je angleščina, na drugem nemščina in daleč za tem še italijanščina in francoščina. Tudi število udeležencev, ki izobraževanje

zaključijo z izpitom na osnovni ali višji ravni (prej aktivno znanje), pri angleščini in nemščini večkrat presega število udeležencev, ki isto dosežejo pri italijanščini in francoščini.

Včasih pa vendar iz kakšne od naših učilnic slišimo zvoke jezikov, ki niso običajni v jezikovnih šolah. Okoli nas zaplešejo španske melodije, šum poljskega vetra in nepregledne ruske ravnine. Postanemo radovedni. Zakaj vendar se ti ljudje ne učijo angleščine?

Odločili smo se, da ob mednarodnem letu jezikov v našem centru odrasle udeležence treh jezikovnih tečajev (španščine, ruščine in poljščine) prosimo, da odgovorijo na nekaj vprašanj. Zanimalo nas je predvsem, zakaj so se odločili, da se začnejo učiti tega jezika, in kakšne cilje imajo. Pri prvem vprašanju smo večinoma dobili odgovore, ki bi jih lahko razvrstili v dve skupini:

- večina udeležencev je odgovorila, da se jezika uči samo zaradi tega, ker ga potrebujejo pri svojem delu in da se drugače zagotovo ne bi odločili za tečaj (mnoge so na izobraževanje poslala podjetja),
- nekaj udeležencev pa je vendarle odgovorilo, da se jezika učijo zato, ker si želijo spoznati kulturo in literaturo države, v kateri ta jezik govorijo, nekateri bi radi brali strokovno literaturo, načrtujejo potovanje v te države, nekateri bi radi spremljali televizijske programe na satelitskih programih, brskali po internetu ...

Pri drugem vprašanju smo odgovore razvrstili v tri skupine:

- zelo malo udeležencev si je za cilj postavilo, da bi radi jezik odlično obvladali,
- večina udeležencev bi rada znala dovolj za vsakdanje sporazumevanje v tem jeziku,
- nekaj se jih želi naučiti osnov, da bi lažje potovali po državah, v katerih ta jezik govorijo.

Vsi udeleženci pa so na koncu povedali, da je na tečaju prijetno in da ni tako težko, kot so pričakovali. Vsi so tudi prepričani, da jim bo vse, kar so se naučili, zelo koristilo.

Evropsko leto jezikov 2001 je priložnost, da ob podpori javnih medijev širimo idejo o večjezičnosti. Je tudi priložnost za učenje še enega tujega jezika.

Angleščina naj bo samo eden izmed tujih jezikov, ki jih odrasli govorimo.

Branka Petek, Center za permanentno izobraževanje Cene Štupar

PONUJAMO/PONUJAJO VAM

Andragoški center Slovenije

Spopolnjevanje izobraževalcev brezposelnih

Dve leti sta minili, odkar je Andragoški center Slovenije pripravil prvo spopolnjevanje organizatorjev, učiteljev in svetovalcev, ki so sodelovali v *Programu izobraževanja brezposelnih oseb*. Tudi v šolskem letu 2000/2001 je Andragoški center pripravil izvajanje teh programov. Vabilo velja za izobraževanja v **aprilu, maju in juniju 2001**. Program je namenjen tistim, ki ste že vključeni v omenjeni program, tistim, ki v njem (še) ne sodelujete, pa izvajate veliko drugih programov izobraževanja za brezposelne v dogovoru z zavodom za zaposlovanje ali tistim, ki se želite vključiti v *Program*.

Programi, ki smo jih pripravili, prinašajo novo znanje, ki ga izvajalci potrebujejo pri izobraževanju brezposelnih. Ob upoštevanju izkušenj, vizije razvoja usposabljanja andragoških delavcev in ciljev, ki jih postavlja Program izobraževanja brezposelnih oseb, smo pripravili izobraževalne programe za:

- **organizatorje izobraževanja,**
- **učitelje,**
- **svetovalce.**

Program obsega **48 pedagoških ur**, sestavljajo pa ga naslednji **moduli**:

1. Organizatorji izobraževanja
  - Psihosocialne in izobraževalne značilnosti brezposelnih oseb (16 ur),
  - Organizator in načrtovanje izvedbenega kurikuluma (16 ur),
  - Organizator izobraževanja, komunikacija in svetovanje (16 ur);
2. Učitelji
  - Psihosocialne in izobraževalne značilnosti brezposelnih oseb (16 ur),
  - Učitelj in načrtovanje izvedbenega kurikuluma (16 ur),
  - Metode in tehnike poučevanja (16 ur);

3. Svetovalci

- Psihosocialne in izobraževalne značilnosti brezposelnih oseb (16 ur),
- Svetovanje in komunikacija (32 ur).

Opis programov si lahko ogledate tudi na spletni strani www.acs.si/izobrazevanje, kjer kliknete na *Temeljno andragoško usposabljanje – Programi*. Informacije o terminih spopolnjevanja boste prejeli tudi na šole in druge izobraževalne ustanove.

Za vse dodatne informacije in prijave lahko pokličete na tel.: 01 5842 573, Mateja Pečar, ali el. naslov: mateja.pecar@acs.si.

Mateja Pečar, ACS

Andragoško društvo Slovenije

Strokovna ekskurzija v Francijo

10. do 13. maj 2001

Andragoško društvo Slovenije za svoje člane organizira strokovno ekskurzijo v Francijo (Azurna obala). Stanovali bomo v eno- ali dvoposteljnih sobah s TWC, telefonom, TV, v Hotelu Europe Village, obdanim z zelenjem, v kraju Roquebrune-Cap Martin pri Mentonu ob Azurni obali (spletna stran www.europe-village.com). Seznanili se bomo s francoskim sistemom izobraževanja odraslih in obiskali kulturne in zgodovinske znamenitosti, teh je tam v izobilju. Ogledali si bomo Monako in nekatera mesta vzdolž francoske riviere ter slikovita naselja na podeželju. Zanimiv bo obisk parfumerije v Grasseu, kjer bomo lahko kupili parfume po ugodni ceni. V Provansi bomo obiskali starinsko mestece Saint Paul, znano zbirališče slikarjev.

Cena ekskurzije:

Za člane ADS

a) dvoposteljna soba	33.400,00 SIT
b) enoposteljna soba	43.200,00 SIT

Cena velja za vse člane ADS, ki redno plačujejo članarino in bodo članarino imeli poravnano do 31. marca 2001.

Za *nečlane* (če bodo prosta mesta):

a) dvoposteljna soba	43.100,00 SIT
c) enoposteljna soba	55.900,00 SIT

Opomba: Cena aranžmaja je izračunana na osnovi vrednosti 1 DEM = 110,00 SIT. V primeru spremembe tečaja za več kot 3 % bo cena prilagojena spremenjeni vrednosti DEM.

Cena vključuje: bivanje, prevoz z visoko turističnim avtobusom, tri polpenzije, organizacijo, vodenje in nezgodno zavarovanje. V ceno **niso vštete** vstopnine v muzejih in vstopnice za ogled zgodovinskih znamenitosti (približno 50 DEM). **Datum odhoda:** 10. maj 2001 ob 4. uri iz Maribora, s postanki v Celju, Ljubljani in Postojni. **Vrnitev:** 13. maja 2001 v dopoldanskih urah. Natančen program bomo poslali prijavljenim po prejemu celotnega plačila aranžmaja (nekaj dni pred odhodom).

Prijavo za ekskurzijo (najdete jo na spletni strani ADS www.andragosko-drustvo.si) skupaj z dokazilom o plačilu akontacije v znesku 10.000 SIT, ki jo nakažete na **ŽR ADS 50103-678-72733** s pripisom "za ekskurzijo ADS", pošljite **najkasneje do 31. marca 2001** na naslov: *Ana-Marija Pušnik, Trg Dušana Kvedra 15, 2000 Maribor*. Dodatne informacije, lahko tudi prijavo, dobite po elektronski pošti: ana-marija.pusnik@siol.net ali po telefonu: 02 3317 896 ali GSM 040 504 881.

Organizatorici strokovne ekskurzije: Melita Cimerman, predsednica ADS, in Ana-Marija Pušnik, tajnica ADS.